

Vraag 2:

Uitspraak 3 is niet uit de bron te halen en de bron is ook andersom te interpreteren. Zowel juist als onjuist zouden goed gerekend moeten worden.

Antwoord CvTE

Het antwoord op de derde uitspraak staat inderdaad niet letterlijk in de bron. In deze bron kunnen leerlingen wel zien dat deze drie steden in (zuid)oost-Azië liggen. In subdomein 3a4 staat beschreven dat kandidaten kennis dienen te hebben van de geschiedenis van globalisering. Global shift is daarbij in deze context een belangrijk begrip. Deze kennis moeten kandidaten koppelen aan de ligging van de drie steden. De derde uitspraak van vraag 2 is dus juist.

Vraag 6:

Vanwege de vraagstelling en de bron kan de vraag ook beantwoord worden vanuit de regio van waaruit de beslissing tot reshoring genomen wordt (bijvoorbeeld Europa). Mogen antwoorden die daarop ingaan goedgekeurd worden?

CvTE heeft een [aanvulling](#) gedaan op het correctievoorschrift.

Vraag 12:

Het concept isostasie staat niet in de syllabus. Kan deze vraag komen te vervallen?

Antwoord CvTE

Vraag 12 sluit inhoudelijk aan bij subdomein 5a3 waarin staat beschreven dat kandidaten de interactie tussen endogene en exogene processen moeten kunnen beschrijven en verklaren. Vraag 12 is hier een uitwerking van. Het smelten van ijs (als gevolg van klimaatverandering) is een exogeen proces waarbij door het verdwijnen van de ijsmassa het land ophoog zal komen. Leerlingen hebben ook kennis opgedaan over de invloed van het verschillende soortelijk gewicht van continentale en oceanische korst. Bij de vlakke subductie voor de kust van Zuid-Amerika en bijvoorbeeld ook bij het dieper weg zakken van oude oceanische korst in de mantel komen deze processen aan bod. Van vwo-kandidaten mag verwacht worden dat zij met deze kennis van endogene en exogene processen deze relatie, zonder daarbij het begrip 'isostasie' expliciet te noemen, kunnen uitleggen.

Wij zijn ons er van bewust dat dit een lastige vraag is met daarin een complexe relatie die niet door alle leerlingen goed gedaan zal worden. In een examen zijn echter makkelijkere en ook moeilijkerere vragen opgenomen. Vooral de moeilijkerere vragen zorgen ervoor dat excellente leerlingen de kans krijgen om zich te onderscheiden.

Vraag 22:

Tweede bolletje: Kennis over de zwarte rivieren behoort niet tot de examenstof. Daarnaast staat in de examenstof juist benoemd dat de ondergrond in de tropen rood is met een kleine humuslaag. Het is ook niet duidelijk af te lezen uit de bron. We adviseren om dit punt te laten te vervallen.

Antwoord CvTE

Het tweede deel van de vraag waarbij gevraagd wordt naar de zwarte kleur van de rivieren uit de noordelijk deel van de stroomgebied van de Amazone is een lastige vraag. Niet veel leerlingen zullen dit deel van de vraag goed doen. Het correctievoorschrift is een vereenvoudigde weergave van de werkelijkheid en biedt mogelijkheid om leerling antwoorden waaruit blijkt dat de rivieren uit het noordelijke deel vooral (geoxideerd) plantenmateriaal transporteren goed te keuren. Dat de rivieren in het noordelijk deel van het stroomgebied van de Amazone niet door onbegroeid berggebied, maar alleen door tropisch regenwoud stromen, is af te lezen in de bronnen en in kaarten in het kaartenkatern. Dergelijke moeilijkere (deel)vragen zijn nodig in een examen om onderscheid te kunnen maken tussen goede en excellente leerlingen. In de evaluatie van het examen wordt dit punt meegenomen.

Vraag 30:

In deze vraag zijn de begrippen 'smart city' en 'sustainable city' onjuist gehanteerd. Zo zijn voorbeelden van 'smart city' in het correctiemodel inhoudelijk niet passend bij de definitie ervan. De voorbeelden gehanteerd in het correctiemodel gaan over de kenniseconomie, terwijl het bij smart cities gaat om data-gedreven ontwikkelingen. Het is ook verwarrend dat in bron 19 wel voorbeelden passend bij de definities te vinden zijn. Voorstel: vraag laten vervallen. Mocht de vraag niet komen te vervallen dan vragen we of antwoorden die ingaan op juiste voorbeelden die uit bron 19 zijn gehaald goed gekeurd kunnen worden.

Antwoord van het CvTE

Omdat de opgave betrekking heeft op Brainport Eindhoven met het Brainport Smart District in Helmond dat als onderdeel daarvan kan worden opgevat, kunnen van de concepten 'smart city en 'sustainable city' veel voorbeelden genoemd worden. In het correctievoorschrift staan 'juiste voorbeelden van'. Het is echter niet mogelijk en wenselijk alle mogelijke antwoorden in het correctievoorschrift op te nemen. Bij deze vraag was het beter geweest om te verwijzen naar de bronnen 18 én 19. Wij kunnen ons vinden in het advies van het KNAG op antwoorden die ontleend worden uit bron 19 goed te keuren. Het correctievoorschrift biedt daar nu al mogelijkheden voor.